

za politiko veliko bolj zanimajo, kakor za svoj posel in ki se potlej čudijo, da vera peša. Posebno znan in v politiki ahan je g. Jurhar, ki je svoj čas pokazal, kako daleč sega njegova krščanska ljubezen, da so ga celo morali zaradi njegove klerikalne prenapetosti in radi surovega sovraštva do vsega, kar je napredno, odstraniti kot kateheta iz nemške šole. Toda ta kazen ga ni tako hudo zadela, kakor ukaz svojega šefa, ki mu je prepovedal na večerih Marijinim devicam rožni venec naprej moliti. Pa kaj ne znajde vse prebrisana glavica! Gosp. vikarček ni nikoli v zadregi, ako se gre za politično gonjo. V zadnjem času mu leži posebno hudo v želodcu „Stajerc“, list, ki je radi svoje nesebične odkritosrčnosti in radi neutrudnega delovanja za predelek kmetijskega stanu pri našem ljudstvu zelo priljubljen in spoštovan. Ne ve se prav, zakaj se naš vikarček tako hudo nad „Stajercem“ togoti? Ali so mu nauki v „Stajercu“ nevšeči? Ali ga pa jezi to, da ga na shodu v Konjicah niso položili čez koleno? Naj si že bode vzrok kateri koli, to ne bomo dalje preiskovali. Dokazano pa je, da je prisegel „Stajercu“ hudo maščevanje. Ker pa ta gospod v črni sukni pri naših naprednih možakih prav nič ne opravi, sklenil je, porabiti za svoje črne nakane mladino njemu priljubljenega nežnega spola. Vsako nedeljo po popoldanskih večericah zbirajo se v kaplaniji sveta neizkušene mladenke in vsako nedeljo ima druga nalogo, predavati o kakem predmetu. Zakaj neki je ustanovil naš vikarček tole društvo? Odgovor ni težek. Predavanja mo služijo, da skuša vleči po blatu napredno mišljenja našega „Stajerca“ in se poslužuje pri tem „krščanskem“ delovanju nežnega jezika. Pri teh shodih premotavajo device in vikarček, kako bi se „Stajercu“ najlože prizadel smrtni udarec in ako bi šlo po Jurharjevi slabi pameti, moral bi naš „Stajerc“ biti že dolgo tam, kjer muh ni. Pa hvala Bogu, Jurharček je le še malo prepozno vstal. „Stajercu“ blagodejni nauki so pri našem ljudstvu pognali že močne korenine in pokažejo te že tudi sadovi. Končno se samo še vprašamo, ali je gosp. arhidiacon početje tega političnega petelinčka znano in če ne, se v smislu vere pričakuje, da gospod arhidiacon gospoda kaplana podučí, kako se študirajo pridige, da ne bode v bodoče raz prižnice jecljal in da naj gleda nato, da se mladina ne pokvari, ampak podučí.

Turnau. (Zgornje Stajersko). Tukaj so dne 21. t. m. orožniki enega prav vročerknega lesnega trgovca Moritza Rosenberg aretirali in sodnji oddali, kjer se je baje proti § 129 I. b, z večimi fanti pregrešil. Naj si toraj ta prav priljubljeni ptiček en malo kri med zidovjem ohladi, in kašo piha. Dober tek!

Klerikalci in resnica.

Torej smo zdaj mi naprednjaki — „veleizdajalci“. To najnovejšo bedarijo je izumila mariborska „Straža“. Sicer se znanu, da iz pijanih možgan jokavega Kemperla kaj pametnega ne more priti. Odkar so tega plačanega pisca napredni kmetje iz raznih shodov vrgli, sploh ne vè, kaj piše. Njegovi članki postajajo celo za klerikalne bralce preneumni... Tako je začela „Straža“ zdaj nas „Stajercijance“ za

„veleizdajalce“ proglasati. Enkrat hočemo to otroško bedarijo vendar primerno presvetiti. „Straža“ piše, da hočejo „vsenemci“ potom lu-trovstva pregnati katoliške Habsburžane in na njih mesto postaviti protestantske Hohenzollernce. Ta nebovpijoča oslarija se tiska zdaj v letu 1911 v javnem listu. Pri „Straži“ pač ne vedo, da so Habsburžani in Hohenzollernci v največjem prijateljstvu, da se ljubita Viljem II. in Franc Jožef I. kakor dva brata, da je Avstrija z Nemčijo v trdni zvezi, da je Nemčija s svojo vojaško silo prestrašila Srbe in preprečila vojsko itd. Sicer mora „Straža“ vse to vedeti, kajti njen urednik je sicer pijan, ali pol jurista je pa le in nekaj let je hlače vendar po šolskih klopčih tgal. Zato je logično, da se je „Straža“ nalašč lagala, kakor je to že njena pravica. Gotovo je namreč, da so ravno Nemci danes najtrdnjejši steber habsburške monarhije... Sploh pa bi radi vedeli, kaj nas „Stajercijance“ vsenemstvo briga? „Stajerc“ nima prostora, da bi se za „pangermanijo“ potegoval, kakor se ne poteguje za „panslavijo“. Mi za take stvari nimamo časa in naš list ima druge naloge. Tega seveda „Straža“ ne bode nikdar razumela, ker je prezlobna in preneumna!

S takim največjim bedakom namenjenimi lažmi pa ne bode „Straža“ prikrila dejstva, da je slovensko-prvaška stranka v veleizdajalsko strujo zašla! Opetovano smo to že dokazali in ni nam treba tega ponavljati. Kdo je začasa vojne nevarnosti vpil: živio Srbi? Slovenski prvaki! Kdo je pisal, da je cesarska zastava sramotno znamenje za Slovence? Slovensko-prvaški list! Kdo je v Ljubljani cesarsko zastavo zažgal? Kdo je cesarski spomenik umazal? Kdo je sliko cesarja iz izložbe vrgel in jo s sliko srbskega Jurka nadomestil? Slovenski prvaki! Kdo je na cesarjevo 60 letnico „živio“ Hribarju vpil, katerega cesar ni hotel več za župana potrditi? Slovenski prvaki! Kdo je zadnjič srbskemu kralju „živio“ vpil? Kdo je vlado prisilil, da je veteransko društvo razpustila? Slovenski prvaki! Kdo je na avstrijske vojaške pljuval? Kdo je med slovenskimi vojniki protiaustrijsko politiko širil? Slovenski prvaki!... Slovenski klerikalci naj se nikar ne izgovarjajo, da so bili to „narodnjaki“. Ob praznovanju 60 letnice cesarja so celo politični duhovniki našega vladarja sramotili in črno-rumeno zastavo trgali. Ali hoče „Straža“, da odkriteje govorimo?... Kdo hoče avstrijske kronovine raztrgati in razkositi? Slovenski klerikalci, ki se hočejo z balkanskimi narodi v trialističnem kraljevstvu združiti! Mislimo, da je to dovolj dokazov, kje ima „Straža“ veleizdajalce iskati. Sicer se pa še danes nahajajo med slovensko-klerikalnimi poslanci možje, ki so bili zaradi veleizdaje v večmesečnem preiskovalnem zaporu. Kako nam „Straža“ to raztolmači? In šele zadnjo soboto je objavil glavni list slovenskih klerikalcev, ljubljanski „Slovenec“, na uvodnem mestu članek, ki je naperjen proti naši ustavi, torej proti Avstriji kot taki, ki je torej veleizdajalskega značaja...

Vse to bevskanje klerikalnih lažnivih listov

ima vendar le en namen: zakriti te sode stranski polom v prvaških pomagajilnicah! „Stajerc“ je tem propalim ter — s zumarjem“ in bankerotnim „posojilništvom“ postal neprijeten, ker razkrinkuje luku nazrobizirno denarni polom v prvaško parzavodih. To boli te pristase Kays-Sloga-Weissow in Hočevarjev in Hudnikov. Linhart, da slovenski kmetje v pamano vse previdnosti svoj denar iz sle medve slovenskih posojilnic jemljejo, art še zato kričijo, da smo „Stajercijanci“ protih prv brezverci in veleizdajalci... Na te ljudi te seveda jim nikdo sedel ne bode! Z lažni kar obrekovanji se prvaki iz gospodarskega picah za ne bodejo rešili. To je gotovo! Naj raje zločinske načelnike in blagajnike in revivragu poženejo! Bo bolj pametno! „Stražnje ednaki listi se tudi v splošnem v zavode zaganjajo. Pa ni vredno odgovora. zavodi so večidel pod oblastvenim zorstvom, prvaške posojilnice pa nadzrdaj zaprti Jošt in ednaki revizorji! Posojilnih zavodih je vsaka izguba nlost izključena, ker jamči za vse ali okraj poleg velikega rezervnega sklajbernos in vè, kje je varnost. Zato Voschdenar iz polomljenih slovenskih posojilnicpanju, nosi v nemške zavode. In klerikalcem baled od uho povedano, da znaša ta denar že osti živjone kron!

Toliko smo hoteli danes prvaškimi leba prenikom na uho povedati. Doslej smo imogodovini gotove obzire. Ali po zabili jih bodekem je In dosledno bomo odkrivali vse rane prapisano. špekulantovstva.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!

Pri pralnem ekstraktu „Ženska hvala“

sem se pa

sama prepričala,

daje najboljši in najzanesljivejši pralni prašek, da popolnoma nadomešča vsako beljenje perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“ namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Novice.

Kmetje! Pozor! Agenti prvaških nic hujskajo ljudi v bojkot. Naj se nalučaj takega hujskanja takoj naznaKmetje! Nikar se ne razgovarjajte s posojilničarji o denarnih zavodih. Kajti kaj, da bi vas vjeli pri kakšni neprebesedi in vas potem sodnji naznanili. toraj!

Požreti, živega požreti hočejo slovenvaki zdaj našega urednika Linhart, se je pt kosmatega hočejo na žlici vode pogoltniti, ti vbogi revčki, ali res ne razumete, kajgeto s takim divjanjem proti eni sami osebi nehvaležni? Ali res mislite, da se kdo vaših otročjih plašniva vaših lopovskih lažij in vaših jezuitovspisujejo vijanj boji?... Kar rohnejo in divjajo Linhartu, češ da je ta kriv, da ljudstodnar iz bankrotnih posojilnic jemlje. Pokojni strani psujejo Linhartu, kakor je to za ljanskem kulturnem središču pod zaščitrodnjaštvo zatelebanih porotnikov navada, mu pošiljajo „popravke“. Nadalje ga rproklinjajo in v spovednicah obrekujemu želijo bolezen in smrt in natiskajočansko željo celo v svoje liste. Končno

Oj te babe!

Kakor znano, nosijo babe že mnogokrat hlače. Doslej se pa tega še ni na zunaj videlo. Ali zdaj hočejo tudi to doseči. V Parizu so nekatere prenapete babnice iznašle novo modo, ki presega vse, kar smo doslej doživeli. Pričele so namreč, kakor kaže to naša slika, hlače nositi. Tudi v drugih mestih so se že pojavile take s hlačami našemljene ženske. Ali ljudstvo jih je povsod zasmehovalo. Še čikati, šnops piti in proklinjati naj si navadijo, — da bo vse skupaj...

Die neueste Pariser Modelle der Hosenrock.

dojo sodnijo za pomoč. Torej sodnija naj pomaga! Linhart naj zaprejo; zakaj? No, zato, ker — se posojilnice majejo. Prvaški listi poročajo, da so Linhart državemu pravdniku naznanili. Prvaki v Ptujju so bili menda tako pametni. In zanikerna blatna cunjica „Sloga“ v Ljubljani se že veseli, češ da bodejo Linhart zaprli... Bog vam blagoslovi to pre- naravno veselje! Za medvedovo kožo se kregati, pa še medveda ustrelili niste. Doslej je Linhart še v vseh tožbah zmagal, ki so jih prvaki proti njemu naperili. In tudi te tožbe se ne boji! Le tožarite, revčki, pa nikar ne porabite kmetijski denar v posojilnicah za plačilo stroškov...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Hans Woschnagg †.

Pretrsljiva nepričakovana vest prihaja iz prijaznega trga Šoštanj. Eno najplemenitejših src na spodnjem Stajerskem, naš vzorni Hans Woschnagg, je zatisnil svoje oči k večnemu spanju... Na Lloydovem parniku „Thalia“, daleč od zelene svoje domovine, v najlepši starosti življenja, našel je svojo smrt. Župana Woschnagga ni več, — kakor strela iz jasnega neba prestrašila je ta vest vso deželo. Kajti v zgodovini napredne misli na spodnjem Stajerskem je Woschnaggovo ime z zlatimi črkami vpisano. Pri njemu ni levičar nikdar vedela, kaj da desnica. Malo je mož, ki bi za svoje kulturne, človečanske in politične vzore toliko žrtvovali, kakor ta mož. Kajti on se ni valil nobeni ideji le z jezikom, marveč je služil vsaki v dejanju! Trg Šoštanj ima največji del svojega napredka pokojniku in njegovi družini zahvaliti. On je Šoštanj rešil iz prvakiških krempljev, on je odprl napredku prsto pot. Ni nam mogoče, da bi njegovo delovanje le v glavnih potezih popisali. Kakor skala je stal kot župan, kakor skala kot gospodar. A ne samo trg, ves okraj in vsa spodnja Stajerska ga je spoštovala. Slovenski kmetje se niso brigali za besno gonjo njegovih prvakiških sovražnikov, marveč so ga častili, ker so ga poznali. Vedeli so, da on ne pridiguje sovražstva, marveč da hoče mir v deželi in skupno gospodarsko delo... Čast pokojniku! Čast temu možu, katerega zlati značaj niti najnižja gonja ni mogla omadeževati! Ob njegovem grobu stojimo vsi z rosnimi očmi in mu kličemo v slovo našo hvalo in vržemo cvetlice zveste ljubenci na njegov grob... Spavaj, ti junak stajerske misli, ti zvesti pristaš, ti vzorni mož, — pozabi v hladni zemlji borbe tvojega življenja in veruj, da ti je naša zvestoba ohranjena! Spavaj sladko!

* * *
Odstop župana Orniga. Poroča se nam, da je g. župan Jos. Ornig v Ptujju iz raznih vzrokov kot župan odstopil. O stvari sami še izpregovorimo.

Proti g. županu Ornigu v Ptujju prinaša klerikalno časopisje še vedno najostudnejše laži. Prepričani smo sicer, da se g. Ornig za te napade toliko zmeni, kakor za lanski sneg. Značilno pa je pri vsemu temu, da sumničijo ti listi vedno katolištvo g. Orniga. Vedno se spnejo g. Orniga za protestanta. Ako imajo ptujski protestanti svojo božjo službo, je že Ornig kriv. Ako imajo kak shod, je že Ornig kriv. Ko se je ptujski rotovž zidal, lagali so klerikalci, da zida Ornig protestantstvo cerkev. In tako gre to sumničenje, ki je združeno z najhujšo nehvalečnostjo, naprej... Pribijemo, da je ta lažnava gonja dr. Koroševih listov, v katere dopisujejo seveda značaj a ta Pšunder, v največjem nasprotju z izjavami visokih slovenskih katoliških duhovnikov. Le par slučajev naj našo trditve dokaže: Pokojni slovenski kardinal Missia je izrecno zahteval, da blagoslovi sam iz lastnega nagiba g. Orniga in njegovo takratno nevesto. Bekel je kardinal: Jaz sam sem v bližini Ptujja doma; poznam in častim Ornigovo hišo in blagosloviti hočem vajino zvezo! In tisto hišo, ki jo je kardinal Missia visoko častil

in blagoslovil, tisto hočejo politični kaplančki zasramovati... In naš knezoškof dr. Napotnik? Ob vsaki priložnosti počasti g. Orniga in njegovo družino! Pri blagoslovljenju nove ceste čez Okič je to z vršenimi besedami storil in se županu Ornigu iskreno za njegovo delo zahvalil! Še ni dolgo od tega, ko je knezoškof Napotnik zaklical: Mi smo Vam, g. Ornig, zopet za večji dar cerkvi mnogo hvale dolžni! G. Ornig pa je odgovoril: Kar desnica stori, ekselencija, tega naj ne ve levičar... Ni družine, ki bi razmeroma več za cerkev dala, kakor Ornigova. Malo je mašnih oblek v Ptujju, pri katerih ni tudi Ornigova družina večje svote prispevala. In ne samo v Ptujju, tudi v okolici in sosednih farah. Vse to vedo tudi klerikalni listi. In zato je sramotno, da napadajo tega velikega dobrotnika cerkve, tega moža, katerega katoličanstvo se ne kaže samo na jeziku marveč tudi v dejanju. Sam knezoškof dr. Napotnik napisal je g. Ornigu in njegovi družini to-le željo: „Friede sei dem Hause und allen seinen Bewohnern! — Pettau, 22. August 1907. — Michael, Fürstbischof.“ Ali klerikalnim listom to ne zadostuje? Ali ne spoštujejo mnenja knezoškofa in kardinala? Potem naj se sramujejo, ti čudni „katoličani“, ki tam proklinjajo, kjer njih predpostavljeni blagoslovljajo...

Med prvakiške voditelje v Ptujju spada tudi znani pretepač in razgrajac svinjski mešetar Jeza. V „narodnem domu“ in pri Mahoriču ima prvo besedo in prvakiški dohtarji se mu globoko klanjajo. Drugače pa je ta Jeza predrzn, surovi fantalin, ki je najbolj srečen — v zaporu. To srečo se mu je tudi že mnogokrat priskrbelo. Divjaku podobni ta surovež, ki se je menda v svinjaku manir učil, ima vedno kaj s sodnijo opraviti. Zato so se ga tudi že pošteni Ptujčani naveličali in mestni zastop ga je baje iz mesta izgnal. Prvakiški dohtarji pa brez Jeze živeti ne morejo in zato so napravili zanj rekurz. Ali predno je bil ta rekurz še rešen, napravil je zopet škandal. Zadnjič enkrat se je namreč ponoči v neki zloglasni hiši vlačil in prepiral. Potem je na cesti več oseb z nožem in z železnim bokserjem napadel ter rani. Zato je zopet sodniji naznanjen. Upamo, da bode zdaj konec slave tega prvakiškega voditelja in da bode dobil prezasluženo broc iz Ptujja. Prvaki pa bodejo za tem propalim pretepačem grenke solzice jokali. Obžalujemo jih že danes!

Posojilnica v Celju objavila je nekako klavarno poročilo o svojem 30 letnem delovanju. Znano je, da je ta posojilnica zadruga z neomejeno zavezo, to se pravi, da jamčijo vsi člani z vsem svojim premoženjem zanjo. To je torej ista uredba, kakor je bila pri „Glavni posojilnici“ v Ljubljani. Slabosti tega zistema bomo enkrat natančneje popisali. Tudi s poslovanjem te posojilnice se bomo natančneje popečali, zlasti zaradi tega, ker prihajajo iz krogov celjskih narodnjaških posojilničarjev najgrši napadi na druge trdne in poštene zavode. Za danes naj omenimo le dejstvo, da posojilnica tudi v preteklem letu ni napredovala, kakor to narodnjaški kričarji vpijejo. Število udov se je glasom poročila znižalo za 61. Vplačani deleži so se znižali za 1756 kron; od leta 1893 sem niso bili deleži tako nizki, pač pa so preje že večkrat za 20.000 K višji bili. Nadalje se je znižalo stanje hranilnih vlog za 2.339 kron, število vložnikov pa za 43. Te številke gotovo niso velike; ali napredka ravno ne dokazujejo. Sicer nas pa danes v prvi vrsti zanima, kako ta posojilnica drugače posluje. O njenih hišah in zemljiških govorili bomo drugič. Vprašajmo se danes le, v kakšne namene izdaja ta prvakiška posojilnica denar? In tukaj nam njeno poročilo o 30 letnem delovanju sledeče odgovori: Za dijaško kuhinjo v Celju je izdala posojilnica 12.800 K, za dijaški dom v Celju 5.700 K, za podp. društvo gimnazije v Celju 5.600 K, za visokošolce v Gradcu 2.100 K, na Dunaju 1200 K, v Pragi 800 K, za slov. dijače 2.600 K, nadalje za slov. juriste (!) 12.000 K itd. Velikanske svote se je izdalo torej za študente. In to iz narodnih obzirov, ker hočejo prvaki čimveč slovenskih uradnikov in advokatov imeti. No, vkljub temu se da te izdatke morda še vpi-

sati v one „za dobrodelne namene“. Ali posojilnica v Celju izdaja tudi velike svote v čisto politične namene. Dokaz temu sledeče: Za Ciril-Metodovo družbo in Ljubljani je izdala posojilnica 2600 K. Za „obrambeni sklad“ (s katerim se dela narodnjaški nemir ob jezikovnih mejah) 200 K. Nadalje za „sokole“ v Guberju 2050 K (!), za „narodno godbo“ 1.650 K, za glasbeno šolo 1.540 K, pevskemu društvu 819 K itd. itd. Naravnost protipostavno se nam pa zdi, da je dala posojilnica izrecno politični organizaciji („Narodnemu svetu“) 950 kron!!! Tako gospodarijo torej prvaki s tujim denarjem. Na tisoče kron se izmeče v politične namene... To naj za danes zadostuje. Več o tej posojilnici pa izpregovorimo v kratkem. Kajti naše potrpežljivosti je konec!

Slovenski posojilnici v Brežicah se mora že presneto slabo goditi; nalezila si je menda gotovih boleznih kranjskih njenih tovarišic. O gospodarstvu te slovenske posojilnice, ki seveda nima oblastvenega nadzorstva, smo že opetovano pisali. Tu ne pomaga nobena reklama prvakiških dohtarjev! Kmetje niso voljni, da bi pustili svoj krvavo prihranjeni denar na kranjski način zapravljati. Kmetje so spregledali! Posojilnica pa hoče zdaj te pametne kmete z advokati in tožbo prestrašiti. Evo slučaj: Neki kmet je vzel večjo svoto denarja iz posojilnice, kjer jo je imel do tedaj naloženo. Ko so ga vprašali, zakaj vzame denar vun, povedal je odkritosrčno, da se mu prvakiške posojilnice ne zdijo več varne, da noče svojega denarja izgubiti in da ga bode raje v zanesljivo šparkaso dal. Kmalu nato je dobil kmet od prvakiškega advokata dr. Ljudevita Stikerja pismo, v katerem psuje ta dohtar v prostaskem tonu, v kateri nadalje od kmeta zahteva, da pride v njegovo pisarno neko „izjavo“ v prid posojilnici podpisati, da to „izjavo“ pusti natisniti v raznih listih, da plača poleg tega Stikerju 5 K 35 v (!) itd. Tako stoji torej zdaj stvar: z advokati in z biriči se hoče zdaj kmete nasilno v prvakiških posojilnicah obdržati. Seveda, posojilnica bi rabila kmetovo „izjavo“, da bi se potem v javnosti bahala, češ vse je v redu. Stiker bi tudi rad kaj zaslužil. In drugi bi se morda prestrašili in ne bi jemali svojih vlog iz posojilnice... Ali ne boš kaše pihal! Na te limanske prvaki ne bodejo nikogar zvalili! S procesiranjem tudi posojilnicam ne bodejo zaupanje ljudstva vrnili... Mi le sledeče pravimo: Nikdo se ne vstraši prvakiških groženj! Kadar pa vzame kdo vlogo iz prvakiške posojilnice, naj se ne spušča s šribarji v nobene govornice; kajti ti čakajo, da bi ga v kako zanjko vjeli...

Še nekaj o posojilnici v Brežicah. Kaj pomagajo vse grožnje, vsi slavospevi, vsi prvakiški dohtarčki? Nekaj ni v redu pri slovenski posojilnici v Brežicah. V prvi vrsti se nam čudno zdi, da ta posojilnica še do danes računskega zaključka za leto 1910 ni objavila. Mi smo vendar že na koncu meseca marca 1911!! Zakaj čakajo prvakiški gospodje? Zakaj ne objavijo bilance? Zakaj slepomišijo in se igrajo skrivnice? Kdor ima vse v redu, ta se pač ne boji računov obelodaniti. Kdor pa račune skriva, ta ima slabo vest!! Pa še nekaj: Pred par dnevi bi morala posojilnica davčnemu uradu neko malo svoto depozitno-uradnega vadija (morda tudi pupilarnega denarja?) izplačati. Tega ni mogla storiti! Šlo se je za par tisoč kron, torej za razmeroma malenkostno svotico denarja. In že začetkoma februarja se je posojilnico aviziralo, da se bode ta denar dvignil. In vendar ga posojilnica ni mogla izplačati! Šele čez par dni je prišlo iz Celja posojilo na menico, ki je posojilno rešilo! Kaj to pomeni? Ali so njene blagajne res tako prazne? In kaj pa pravi c. k. sodnija k temu? Ali je dovoljeno, da se pupilarni denarje v take zavode nalaga? To so dejstva, ki jih ne more nikdo vtajiti! Nobeno zavijanje tukaj ne pomaga! V farskih listih se zdaj „posojilnica“ umiva, češ da je pri nje vse v redu, da je zavod „trden in soliden“. Obenem grozi s tožbo! Dobro gospodje. Prosimo da nas tožite!

domu. Fantič Ambroz je bil s kamenjem, potem pa še z nožem ranjen. Prvaški učitelji, manj politike, več vzgoje!

Zaradi tatvine so zaprli v sv. Jakobu pri Gornem-gradu Janeza Kranjc. Nazadnje je posestniku Fischer čez 100 K denarja, srebrno uro in druge predmete ukradel.

V Savinjo padel in pri temu svojo smrt našel je delavec Maks Vošnjak v Libojah pri Celju.

Iz Koroškega.

Pozor! Opozarjamo cenjene čitatelje na članek „Koroški klerikalni polom pred sodnijo“, ki ga objavljamo na 1. strani današnje številke „Stajerca“. Čitajte in vsakomur se morajo oči odprti!

Zarubljeni škof.* Proti prejšnjemu knez-škofu dr. Kahnu je neki upnik vložil tožbo za plačilo posojenih 50.000 K. Predlagal je po svojem zastopniku dr. O. Knapitsch zarubljenje škofove lastnine, njegove fabrike za papir in vstavljenje škofovih plačil. Te dni bi se imela pri škofu žepna rubež izvršiti. Škof se nahaja zdaj v kloštru v Tanzenbergu. Ko je prišel eksekutor, nastalo je v kloštru velikansko razburjenje. Prior je izjavil, da eksekutorja ne pusti do škofa, češ da bi se ta preveč razburil in bi to njegovemu zdravju škodovalo. Eksekutor pa je izjavil, da bo šel po orožnike in da bo z njih pomočjo rubil. Končno je tožiteljev zastopnik vendar dovolil, da se rubež začasno vstavi. Sic transit gloria mundi.

Žrtve poklica. Zdravnik dr. Kreiner v Beljaku dobil je v službi od nekega bolnika „rotlauf“. K sreči se mu že bolje godi.

Grozni samomor. V Ebentalu se je soproga direktorja Bogensberger polila s špiritom in zažgala. Dobila je tako grozne rane, da je kmalu nato umrla. Ker ni nobenega vzroka za ta grozni samomor, se ji je bržkone zmešalo.

Samomor. Adolf Kusnik v Miessu si je z britvijo žile prerezal. Vsega v krvi odpeljali so v bolnišnico v Slov. Gradec.

V transmisijo je prišel v Borovljah delavec Johan Weinsack. Zlomilo je nesrečnežo roko in nogo.

Konj udaril je v Haimbergu hlapca Franca Pioneer. Zlomil mu je nogo.

Zaprli so v Feuchendorfu hlapca Matijo Gruber, ker se je nad nekim dekletom zagrešil.

Nesreča. Na Pfaffenbergu v zgornji Beli je pri podiranju lesa deblo zadelo delavca Bartl Šunk na glavi. Nesrečnež bil je takoj mrtev.

V pijanosti izgubil je kmet Jerza v Oberbachu denarnico z več sto kronami.

Zastrupil se je v Celovcu delavec Rudolf Maass iz sv. Rupreta. Vzrok samomora so baje domači prepri.

Iz Kranjskega.

Hočevar — prijatelj! Sleparski usnar Anton Hočevar v Rudolfovem, kateri je napravil velikansko svoto dolga in je potem v Ameriko ušel, ni imel sreče. V Novem Yorku so ga namreč prijeli in zaprli. Nekateri ljudje v vrstah prvaskih vodij se čez to dejstvo hudo jezijo. Bolejo se namreč, da ne bi Hočevar — govoril. Kajti mož ve mnogo novic. Sam namreč ni vsega kriv.

Zopet polom? „Slovenec“ poroča, da je uradniško konzumno društvo v Ljubljani v velikih škripcih in da mu preti polom. Ali se bodoče res vsi prvaski zavodi podrlji? Ali se hoče res večino slovenskega ljudstva „iz narodnih vzrokov“ na beraško palico spraviti? Kaj neki oblast k vsemu temu poreče?

Lepi junaki so gospodje, ki delajo „javno mnenje“ na Kranjskem. Namesto v črnilo pomakajo svoje pero v gnojnico. Liberalni listi očitajo zdaj pasarju in vzor-katoličanu Gregarju ter uredniku katoliškega vrhovnega lista Štefetu, da sta pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico sleparila, goljufala, kradla in falzificirala. Gregar in Štefe sicer prava, da ni res. Ali tožiti ne marata in to je vsekakor malo čudno. Zato pa obrne „Slovenec“ raje sulico in očita glavnemu uredniku srbofilkega „Jutra“, Milanu Plutu, da je ta svojemu sosedu hišo zažgal. No lepi kolegi! Vprašamo povsem ponižno in mirno: ali dela to slovensko časopisje slovenskemu ljudstvu

čast ali sramoto? Poštena javnost naj odgovori!

Črne koze so se zopet pri raznih delavkah v Ljubljani razširile. Upati je, da bo oblast najstrožje nastopila, da se to grozno bolezen omeji.

Živinski sejmi in kuga slinavka.

Da so sejmi zaprti radi živinske kuge na parkljih in v gobcu (slinavka), je vsakemu znana stvar; vzroke tega neprijetnega dejstva občutijo v prvi vrsti prizadeti kmetovalci in živinorejci, posledice pa tudi prekupci sami, ki so pravzaprav zanesli to šibo na Stajersko; prizadeti so pa tudi oni kraji, ki imajo pravico za javne sejme. S kugo je torej prišlo zlo nad vse sloje, ki imajo s sejmi in živino kak stik.

Ni torej čuda, da se oglašajo glasovi ogorčenja od vseh mogočih strani in se stvar obrača tako, kakor da se prizadetim dela od oblasti krivica; zahteva se kratkomo, da se odpro sejmi, — samo da bo zaslužka, posrednega ali neposrednega. V pretežni večini pa prihajajo od tistih strani, ki imajo korist le od sejmov kot takih, ne pa od živinoreje same in to se pravi toliko, kakor glasovati spet čez glavo naših kmetov — naših živinorejcev.

Kuga se razsaja sedaj v 27 stajerskih občinah. Če se odpro sejmi, se bo brezdvomno razširila spet na novo in zanesla tudi še v tiste kraje in občine, kjer je do sedaj hvalabogu še ni bilo; kajti kdo jamči, da ne pridejo na naše sejme tudi tisti prekupci s svojo živino, kojo so nakupili ali prignali iz okuženih krajev.

Ni je bolezn, ki bi se razširjala tako lahko in tako brzo, kakor ravno kuga slinavka; raznese se lahko tudi po ljudeh, ki so imeli posla ali stik z okuženo živino. Saj je znana stvar, da je nek posestnik obljubil 100 kron nagrade svojim hlapcem, če opustijo vasovanje v okuženih krajih; ni sicer verjetno, da bi fante v prvi vrsti zanimali parkljari okuženih krajev, pa ker je slučaj, da se je kuga zanesla na tak način, znan, je dotični gospodar ocenil vzrok vasovanja s 100 kronami; na prvi mah zgleda ta spletkarija precej draga; pa če pomislimo, da škoda pri samo eni kravi n. pr., ki je dobila to kugo, znaša povprečno 60 kron, predno ozdravi, se pozabi kmalu na onih 100 kron, če se preteča nevarnost res odvrne.

Nadaljnja nevarnost, da se kuga lahko raznese na novo, je ta, da je ravno večini živinskih barantačev vse eno, odkod priženejo živino, ker jim gre samo za dobiček pri nakupu in prodaji in jim je torej deveta briga, kdo bo imel škodo, če se kuga v resnici raznese in zanes. Če se taka živina tudi ne pripusti na sejmski prostor, se je lahko prenesljiva kuga že raztresla pred vodom na sejnišče in marsikateri kmet, ki je prignal zdravo živino na sejem, bo ali po živini ali pa sam na obuvalu ali v obleki prinesel bolezen domov svoji zdravi živini.

Da je kuga slinavka v resnici zelo lahko prenesljiva, za to govori tudi to dejstvo, da tista živina v svojih odpadkih še dolgo po tem, ko se je že ozdravila, vedno še izloča nalezljive kuge slinavke. — Če bi se torej mnogobrojnim zahtevam po odprtju sejmov ugodilo in se raznese ta neprijetni gost na novo, bo zadela škoda spet edino le naše kmetovalce.

Zato je c. k. kmetijska družba Stajerska v svoji seji dne 7. marca sklenila, da se naprosi c. k. vlada, da naj s splošnim odprtjem sejmov počaka tako dolgo, da pojenja kuga po celem Stajerskem in sicer iz tega razloga, ker se škoda posameznikom nikdar ne more primerjati s škodo, katere v slučaju zadene naše po sestnike živinorejce. Kmetijska družba brani občno korist in se v tem slučaju ne more ozirati na posameznike, še manj pa na nekmetke. Če se živinski sejmi tudi pred časom odpro, bo korist nekaterim, pač zgnila v primeru s škodo, ki bo zadela naše kmetovalce, ne samo radi že omenjene škode na živini, ampak zlasti sedaj na pomlad neposredno pred setvijo; velik del naših kmetov orje z voli ali kravami in če se polje ne obdela ob pravem času radi nezmožnosti živine — nastane res neprecenljiva škoda; okužene živine tudi ne moremo potem spustiti na že toli težko pričakovano pašo. Če so povzdignile nekatere kmetijske podružnice svoj glas za odprtje sejmov, jih gotovo k temu ni privedla potreba izvirajoča iz njihove kmetijske stroke, ampak so več ali manj nepremišljeno in slepo sledile drugim obzirom; kmet, da bi vedno moral žrtvovati svoje dobro v korist drugih!

To ni res, niti potreba! Za to je na razpolago tistim kmetovalcem, ki imajo živino na prodaj, vnovčevalnica, ki po najugodnejših tržnih cenah in brez prekupcev naravnost konzumantom v roke proda živino; cene se pregledajo od 90—100 kron za metriski stot živne teže. Treba je samo z navadno dopisnico naznaniti, kaj je na prodaj ali kaj se namerava kupiti; kupuje se za kmeta spet po kolikor mogoče nizkih cenah.

Čim manje hodi kmet po sejmi, tem bolje za njega! Če pa drugi hočejo kaj od kmeta, ga bodo že znali sami poiskati.

Da bi kmetijsko ljudstvo vendar le že začelo spoznavati, kdo mu hoče dobro in kdo ga škoditi. Vedno so nam ljubši še svetli krajcarji, nego zunanje polepljene kronice.

Živinskim barantačem pa, ki gledajo, kako bi ogulili tistega, od katerega kupijo in tistega kojemu prodajo, bo pa treba začeti dobro gledati na prste; še gredoč po cesti tirajoči živino delajo samo škodo, kajti do velike sile jim ne pride na misel kupiti krmo za svoje »bušce«, ki za drugo niso, nego da pokvarijo domače plemo. H. »Gospod. Glasnik«.

Gospodarske.

Kdaj je gnojiti s Tomaževo žlindro? Izprva se je mislilo, da mora ležati Tomaževa žlindra več časa v zemlji, da se laže raztopi in marsikateri misli še danes, da se mora trostiti le v jeseni, če se hoče imeti kaj uspeha; a dokazano je, da se uspeh doseže, čeprav bi se raztrosila namesto pozimi pri ozimni šele spomladi, kar povzroči setve, kajti saj se raztrosi po travnikih kar povzroči ter doseže izborne uspehe. Na travnikih in pašnikih se priporoča raztrositi žlindro takoj po prvi košnji poleti ali pa v jeseni po drugi košnji, trosti se jo pa lahko skozi vso jesen in zimo, če je vreme za to primerno, a tudi spomladi, ko se zemlja odtaja. Na polju zadošča, če se raztrosi Tomaževa žlindra jeseni ali pa spomladi in nato podorje. Raztrosi se lahko tudi po preorani njivi, samo je treba podvreči jo potem z brano.

Kako se ima uporabiti žvepleno-kisli amonijak za gnojenje? Žvepleno-kisli amonijak se ne sme nikdar mešati s Tomaževo žlindro ali s kakim drugim gnojilom, ki vsebuje apno, tudi se ne sme raztrositi takrat, ko se raztrosijo taka gnojila. Tomaževa žlindra in druga apnena gnojila naj se toraj raztrosijo nekaj časa poprej in najbolje je, če se takoj, ko so se raztrosila, podorjejo ali pa z brano podvrečejo. Šele čez 14 dni ali 3 tedne kasneje naj se raztrosi žvepleno-kisli amonijak in takoj dobro podvreče z brano, tako da se plitvo pokrije in dobro pomeša z zemljo.

Kako se ima uporabiti čilski solitar za gnojenje? Pri ovsu naj se raztrosi solitar šele po setvi in sicer ena tretjina skupne množice, ki se ima uporabiti, ko je setev za dlan visoka. 14 dni kasneje druga tretjina in 14 dni za tem zadnja tretjina. Pri krompirju naj se raztrosi polovica vsega čilskega solitara par dni pred sajenjem, druga polovica pa med vrste pri prvem okopavanju. Da se solitar bolj enakomerno raztrosi, zmeša naj se s suho zemljo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. marca: 55, 6, 31, 54, 22.
Ljubljana, dne 11. marca: 18, 84, 33, 8, 47.

Revma in giht imajo najvplivnejšega nasprotnika v znanem »Ichtiomendolu« ces. svetnika in apotekarja S. Edelmann v Samboru. »Ichtiomendol« pomaga celo v najhujših slučajih. 5 steklenic K 6.—

Prijetna postelj je ena najvažnejših življenjskih potrebščin. Zato naj bi vsako posebno pazil na sestavo svoje postelje in naj bi se obrnil le na zaupljive liferante. Najboljše ime kot specialna tvrdka za posteljno perje in finelne odeje veda firma S. B. Deschenitz (Češko). V potrebi zahtevajte cenik od te firme.

Pri izredni množici kisline, katere golove vrste hrane povzročijo, nastanejo dostikrat bolečine v želodcu. Proti tem bolečinam je primerna raba dr. Rosa-bazama za želodce iz apoteke B. Fragner, c. k. dvorni liferant v Pragi. Dobi se v tukajšnjih apotekah. Glej inserat!

Praktični ljudje. Neka kmetica pride večkrat k svojemu sinu v mesto. »Vi pač preveliko porabite«, pravi nekada dne, »ker imate vkljub mesni draginji vsak dan govejo juho na mizi. «A kje!« odgovori žena sina: »z Maggijevimi izdelki napravim izvrstno juho in mnogo drugega in pridedim veliko.« — »Tako je mati«, pravi sin, »le pogled v hranilnično knjižico: ni meseca brez vlogeti!«

Kolikokrat čujemo, da imajo naši prijatelji slab tudi ali okus v ustih. Nič lažjega, kakor to odstraniti, ako se rabi vsak dan novo ustno desinfekcijsko sredstvo »Pfefferminz-Lysform«. To sredstvo odstrani dui hitro in zanesljivo in konzervira zobe. V ori ginalnih steklenicah a K 1.60 v vsaki drožerji ali apoteki.

Ob priliki spomladanskega gnojenja opozarjamo kmetovalce, da je najbolje in najvplivnejše gnojilo s fosforjevo kislino »Tomaževa moka (znamka »deteljica«). Pri gnojenju s Tomaževo moko se ni izročeno izgubi, s tem da bi se pogreznilo v spodnjo zemljo. Vpliv tega izvrstnega gnojenja se kaže tudi 2—3 leta pozneje.

Zaloga šivalnih strojev in koles 510

S. Dadien, mehanik

Maribor, Viktringhofgass. št. 22, glavna zaloga I. nadstropje.

Največja in najbolje urejena delavnica za reparature z obratom vseh vrst.

Reparature vseh vrst na kolesih, motorjih kolesih, avtomobilih, šivalnih in pisalnih strojih, izvršijo se najatančneje in strokovno.

Prvi galvanični zavod za zankanje, za prevlečenje z bakrom ali mesingom z dinamobrahom. Bogato zalogo vseh delov, ki silijo k temu in nadomestnih delov ter potrebnih predmetov. Najsolidnejša potreba. Nizke cene.

Edina prodaja.

Najboljše kolo cele monarhije.